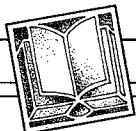

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

MEDITATIE

Het voorbeeld der gezonde woorden

"Houd het voorbeeld der gezonde woorden, die gij van mij gehoord hebt, in geloof en liefde, die in Christus Jezus is".

2 Timothetis 1 : 13.

Timothetis is de jonge evangelist en trouwe, ijverige medehelper van Paulus. De apostel ziet Timothetis in de strijd staan. Zelf heeft de apostel Paulus het niet gemakkelijk. Hij lijdt verdrukkingen om het Evangelie en hij draagt boeien als een kwaaddoener.

Toch weet hij, al zit hij zelf in de gevangenis, dat het Woord Gods niet gebonden is. Vanuit Rome schrijft de apostel Paulus nu deze tweede brief aan Timotheüs, zijn geestelijke zoon, die hij voorheen onderwezen heeft. Deze jonge man was zoon van een Griekse vader en Joodse moeder. Van de vader lezen wij verder niet, temeer echter van de moeder. Van haar schrijft de apostel als van een godvrezende vrouw met een ongeveer geloof, evenals de grootmoeder van Timotheüs. Welk een voorrecht, door godvrezenden opgevoed te worden. Dit brengt niet automatisch de zaligheid aan. Maar de Heere wil genadig gebeden horen en arbeid, onder bid-dend opzien verricht, zegenen.

Deze moeders hebben ook hun werk aan de jonge Timotheüs niet voldoende geacht, maar hem bij Paulus op catechisatie gedaan. We vinden hier bij het "onderwijzen" ook het "doen onderwijzen", zoals het doopformulier vraagt. Nimmer kan er toch teveel inspanning zijn tot behoud van de kinderen, wel te weinig! Moge het ons ten voorbeeld zijn.

En de Heere is een God van wonde-

ren! Want ook in het hart en leven van Timothetis is een wonder gebeurd. Zoals dat bij ieder mens geschiedt, die God van dood levend maakt. Wel altijd niet zo opmerkelijk naar buiten uit, als bij Manasse of bij Paulus zelf. Maar toch voor de moeders en de apostel merkbaar en ook in het jonge leven zichtbaar. Gods werk kan nooit verborgen blijven. Daarom kon ook de apostel schrijven: "als ik mij in gedachtenis breng het ongeveer geloof, dat in u is, hetwelk eerst gewoond heeft in uw grootmoeder Loïs, en in uw moeder Eunice; en ik ben verzekerd, dat het ook in u woont".

De apostel heeft een voorbeeld van gezonde woorden aan zijn leerling gegeven, hem dat laten horen. Bedoeld wordt een kort begrip der gezonde leer, waarin de voornaamste hoofdstukken in het kort gelijk als ontworpen en afgebeeld zijn (zie de kanttekening).

De apostel wil er dus mee zeggen: houdt dat kort begrip altijd in uw gedachten en richt er ook uw leringen naar, als een voorschrift om ook weer anderen, een nieuw geslacht, er in te onderwijzen. Zo'n voorbeeld van gezonde woorden hebben wij ook bijzonder in de Heidelberger Catechismus.

De jeugd mag op de catechisatie hieruit onderwezen worden. En ook de ouderen op de dag des Heeren. Wanneer uit het kostelijk leerboek gepre-

dikt wordt, worden de gezonde woorden van de enige troost, beide in leven en sterven gehoord. In onderwijzen en luisteren, in prediken en horen, kunnen wij nooit teveel bezig zijn. Wel te weinig, zodat er kostbare zielen verloren gaan. Want die gezonde woorden zijn in geloof en liefde, die in Christus Jezus is.

De apostel schrijft in Hebrëen 11, dat het zonder geloof onmogelijk is Gode te behagen. En in Rom. 10 lezen we, dat het geloof is uit het gehoor en het gehoor door het Woord Gods. Het is voor ons allen onmisbaar, dat de Geest des geloofs, Die het Woord heiligt aan het hart, dat oprechte geloof in ons werkt. Doch niet zonder de liefde! Want indien ik al het geloof had, schrijft de apostel in 1 Kor. 13, zodat ik bergen verzette, en de liefde niet had, zo ware ik niets. Het ware geloof is slechts werkende door de liefde, die uit God is en de band der volmaaktheid genoemd wordt.

Dat geloof en die liefde zijn niet buiten de Heere Jezus Christus. Want het ware geloof steunt alleen op Zijn verdiensten en de rechte liefde is door de gemeenschap aan Hem, als de gezalfde Zaligmaker. Daarop wijzen de gezonde woorden. Daarvan is Hij de geheel enige inhoud. "Geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden".

Dat voorbeeld der gezonde woorden

INHOUD

	pag.
Meditatie:	
Het voorbeeld der gezonde woorden	1
Bijbelstudies:	
De onbekende God (4)	2
Vergeestelijken?	3
Een reis naar Mid-West	5
Een uitnodigend waarom	6
Kerknieuws	7
Berichten	8
Predikbeurten	10

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es,
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

*****

Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

*****

Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

*****

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker,
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

*****

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: f 24,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,—, Canada \$ 68,—.

Zeepost:

Amerika \$ 49,—, Canada \$ 59,—.

*****

Advertenties f 1,10 per mm.

Familieberichten f 0,85 per mm.

Deze prijzen zijn excl. 17,5% btw.

Advertenties dienen uiterlijk

donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk

maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en van de ter recensie
aangeboden boeken.

hebben ook wij in het gezin en op de catechisatie aan de jongeren in geloof en liefde voor te houden.

Ouders, wij kunnen de vreze des Heeren daarbij niet missen. Mag deze in uw hart zijn, door de gezonde woorden gewerkt? Is het uw nood, indien u deze nog mist? "En indien iemand van u wijsheid ontbreekt, dat hij ze van God begere, Die een iegelijk mildelijk geeft en niet verwijt; en zij zal hem gegeven worden" (Jakobus 1 : 5).

Geliefde jeugd, zoek toch het voorbeeld der gezonde woorden niet alleen te horen, maar ook te houden! Dat wil zeggen: luister aandachtig en vraag om de Heilige Geest van God, opdat Die het Woord zó gebruikt dat het je leven gezond maakt, vernieuwt door genade. Zodat je het gegeven voorbeeld houden of bewaren mag in ge-

loof en liefde. En Christus Jezus mag leren kennen als de Hoop der zaligheid voor een arme, verloren zondaar, zoals wij allen van nature zijn. We moeten bekeerd worden. Denk daaraan bij het komen naar Gods Huis en naar de catechisatie. Wees er ernstig mee bezig. God kan en wil het zegenen. De Heere is een Waarmaker van Zijn Woord.

God zal Zijn Waarheid nimmer

krenken,

Maar eeuwig Zijn Verbond gedenken;

Zijn Woord wordt altoos trouw

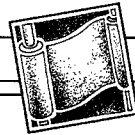
volbracht,

Tot in het duizendste geslacht;

't Verbond met Abraham, Zijn vrind,

Bevestigt Hij van kind tot kind.

Wijlen ds. J. van Vliet.

BIJBELSTUDIES

De onbekende God

Hand. 17 : 10-31

(4)

De adeldom van de mens

Nadat Paulus in vers 24 en 25 gesproken had over de grootheid van God, vervolgde hij in de verzen 26 tot en met 29 te spreken over de adeldom van de mens. "En heeft uit één bloede het ganse geslacht der mensen gemaakt, om op de gehele aardbodem te wonen, bescheiden hebbende de tijden tevoren geordineerd, en de bepalingen van hun woning" (vers 26). Paulus wees er dus op, dat alle volkeren van de wereld stammen uit één ouderpaar en dus familie van elkaar zijn. Hij benadrukte, dat de Heere het hele menselijk geslacht gemaakt heeft en dat wij dus uit Gods hand zijn. Dat is de adeldom van de mens. Gods voorzienigheid heeft de plaats en de tijd van de mensen bepaald. Maar Paulus legde er vervolgens ook de nadruk op, dat de Heere in het hart van de mens de behoefte gelegd heeft om Hem te zoeken: "Opdat zij de Heere zouden zoeken, of zij Hem immers tasten en vinden mochten; hoewel Hij niet ver is van een iegelijk van ons. Want in Hem leven wij, en bewegen ons, en zijn wij; gelijk ook enigen van uw poëten gezegd hebben: want wij zijn ook

Zijn geslacht" (vers 27 en 28). De mens is dus, volgens de woorden van Paulus, op God aangelegd, de mens is er voor God, om Hem te verheerlijken. Heel even duidde Paulus het geheim aan, dat wij in God leven, ons bewegen en zijn (vers 28), en dat Hij niet ver is van een ieder van ons. Dat wij leven en ons bewegen is alleen door Gods kracht. Paulus haalde daarbij een gedicht aan van de heidense dichter Aratus, die gezegd heeft, dat de mens is van *Gods geslacht*, dat wil zeggen, dat we door onze schepping van God afkomstig zijn. In het licht van alles, wat Paulus op de Areopagus sprak, is het duidelijk, dat het dwaasheid is te buigen voor beelden van hout en steen. "Wij dan, zijnde Gods geslacht, moeten niet menen, dat de Godheid goud, of zilver, of steen gelijk zij, welke door mensenkunst en bedenkning gesneden zijn" (vers 29).

Aansluitingspunt

Het blijkt dus, dat Paulus de heidense dichters heeft gekend. Daar sloot hij bij aan om de mensen in Athene aan te spreken. Om de mens van onze tijd met het Evangelie aan te spreken,

moeten we op de hoogte zijn van hetgeen die mens bezighoudt. De moderne literatuur geeft een schokkend beeld van het moderne heidendom van onze tijd. Paulus heeft in de literatuur van zijn tijd gezocht naar punten, waarbij hij kon aansluiten. Zo mogen wij nog de mens van onze tijd benaderen. Wat is dat een heilige kunst. In dat opzicht is evangelisatiewerk moeilijker en gecompliceerder dan zendingswerk, omdat het godsdienstig besef bij de (post)moderne mens zo is uitgesleten. Hoe moeilijk is het dan bij die mens een aansluitingspunt te vinden.

De diepte van onze val

Paulus heeft dus gesproken tot de Atheners over de adeldom van de mens. Wij zijn van *hoge afkomst*, geschapen naar Gods beeld en gelijkenis, van Gods geslacht, pronkstuk van Gods schepping. In dat licht komt de diepte van onze val zo aangrijpend uit. Gestort van de top van eer in een peilloze verwoesting neer. Daar brengt de Heere al Zijn kinderen in het stuk der ontdekking. Als we leren zien bij het ontdekkend licht van de Heilige Geest hoe volmaakt onze schepping geweest is en hoe diep we gevallen zijn, dan blijft er geen verontschuldiging meer over. Dan moet de hand op de mond. Dan is onze verlorenheid *eigen schuld*. Dan gaan we verstaan, dat God geen onrecht zou doen als Hij het rechtvaardig vonnis aan ons voltrekken zou. Hoe komt het, dat zovelen zichzelf op de been houden met wat goede werken en wat eigengerechtigheid? Wel, ze zijn nooit door de Heilige Geest teruggeleid naar het verloren Paradijs. Want als we daar worden gebracht en ingeleid worden in onze volmaakte schepping en onze peilloos diepe val, dan houden we geen grond meer over om voor Gods heilig Aangezicht op te staan. Dan gaan we met de psalmdichter doorleven, dat Gods doen rein is en Zijn vonnis gans rechtvaardig. Maar juist dan krijgt het werk van Christus zo'n waarde en betekenis. De Parel van grote waarde, Christus, gaat schitteren tegen die zwarte achtergrond van onze diepe verlorenheid.

De eis der bekering

Paulus heeft dus drie dingen gepredikt in Athene: de grootheid van God, de adeldom van de mens, maar ook, en dat is het derde, de eis der bekering. "God dan, de tijden der onwetendheid

overzien hebbende, verkondigt nu alle mensen alom, dat zij zich bekeren" (vers 30). Paulus legde er dus de nadruk op, dat de Heere weet van de onwetendheid van de gevallen mens, van zijn blindheid en dwaasheid. Hij heeft die tijden der onwetendheid "overzien"; letterlijk staat er eigenlijk een woord, dat betekent voorbijzien. Matthew Henry ziet dat voorbijzien het liefst als een daad van Gods *lankmoedigheid en barmhartigheid*. "Hij was niet haastig of streng met hen, maar was lankmoedig over hen, omdat zij het onwetend gedaan hebben." Henry wijst dan op 1 Tim. 1 : 13: "Die tevoren een godslasteraar was, en een vervolger, en een verdrukker, maar mij is barmhartigheid geschied, dewijl ik het onwetende gedaan heb in mijn ongelovigheid". De Heere heeft de tijden der onwetendheid voorbijgezien. Dat wil zeggen de tijden, waarin de heidenen de ware God niet kenden. Dat wil niet zeggen, dat de Heere de heidenen, die Hem niet kennen, niet schuldig zou achten, maar dat Hij een einde maakt aan hun onwetendheid, door Zich ook aan de heidenen te openbaren. Tot het moment, waarop de Heere Zich aan hen bekendgemaakt heeft, liet Hij hen hun eigen gang gaan. "Welke in de verledene tijden al de heidenen heeft laten wandelen in hun wegen" (Hand. 14 : 16). Hij heeft in

die tijden der onwetendheid hun zonden verdragen, want die zonden zijn geschied "onder de verdraagzaamheid Gods" (Rom. 3 : 25). Maar nú, zo sprak Paulus, wordt alle mensen alom verkondigd, dat zij zich bekeren. Nú, nu de tijden der onwetendheid een einde nemen, nu beperkt de verkondiging zich niet langer tot één uitverkoren volk (Israël), maar gaat de heilsoodschap uit in de gehele wereld. Ieder mens (niet alleen de Joden) op elke plaats (niet alleen Israël) wordt nu opgeroepen tot bekering. Zo hield Paulus de Atheners de eis der bekering voor, nu de tijden der onwetendheid na de Pinksterdag een einde namen.

De Heere weet van de onwetendheid en blindheid van de gevallen mens. De kennis van God is door de zonde verloren gegaan. Door onze zonde is onze staat een staat van onwetendheid, van blindheid. Wat de heidenen gold, dat geldt van nature ons allen. Maar nu laat God de mensen prediken, dat zij zich bekeren. Wat een diep woord dan, dat Paulus sprak: "God dan, de tijden der onwetendheid overzien (voorbijgezien) hebbende, verkondigt nu alle mensen alom, dat zij zich bekeren".

(Wordt vervolgd)

Zeist, ds. J.J. van Ekeveld.

Vergeestelijken?

Soms leest een mens iets dat bij hem blijft haken. Mij overkwam zo iets bij het lezen van *De Waarheidsvriend* van 17 augustus j.l. Prof. dr. W.J. Ouweneel - die zelf overigens niet behoort bij de hervormd-gereformeerde kring, waarbinnen *De Waarheidsvriend* verschijnt - is daar in discussie met onder anderen dr. J. Hoek. Het gaat in die discussie met name over de leer van de laatste dingen, de zogenaamde eschatologie. Ouweneel heeft daar uitgesproken opvattingen over, opvattingen die bepaald niet overeenkomen met wat wij belijden in artikel 37 van onze Nederlandse Geloofsbelijdenis, maar die hij meent te kunnen terugvinden in de Schrift. Nu wil ik mij niet op onbescheiden wijze in die discussie mengen: ik ben daar trouwens ook niet voor uitgenodigd. Maar wat bij mij is blijven haken, is het feit dat Ou-

weneel op zeker moment het begrip *vergeestelijken* ter sprake brengt. Hij begrijpt niet goed, waarom men in de gereformeerde exegese bijvoorbeeld niet weten wil van een letterlijk nemen van het visioen dat Ezechiël had van de nieuwe tempel (Ez. 40-48), terwijl men er daarentegen de wederkomst van Christus op de wolken des hemels wél letterlijk neemt. Met andere woorden: in de gereformeerde exegese bestaat de neiging - vooral vroeger, meent Ouweneel - de profetieën van het Oude Testament op sommige plaatsen willekeurig te 'vergeestelijken', terwijl dat bij andere schriftplaatsen (waar het in onze kraam minder te pas komt) *niet* gebeurt. En kijk: dat raakte mij en bleef haken!

Men hoort vandaag de dag dit verwijt wel meer. Als ik me niet vergis, heel

vaak zelfs. Al die teksten uit het Oude Testament, waar over de wederkeer van de kinderen Israëls uit de ballingschap wordt gesproken, die moeten wij - zo zegt men - *letterlijk* gaan nemen. Niks geen vervulling van die profetenwoorden in de Kerk van Christus! Dat is vergeestelijken van de Bijbel! Als de profeet Jeremia voorzegt dat God het overblijfsel van Israël 'zal aanbrengen uit het land van het noorden' dan moet men dat *letterlijk* verstaan en daarin een profetie lezen van de wederkeer van de Joden uit de voormalige Sovjet Unie in ónze tijd. Nú gaan al die heerlijke voorzeggingen in vervulling - en de exegeet die daar z'n twijfels over uitspreekt, is een ongelovig mens, zo heet het. De dominee die meent in Jeremia's woorden een profetie te mogen lezen die het wondere werk van de bekering in de harten van Gods kinderen onder de nieuwe bedeling beschrijft, die *vergeestelijkt*, zo meent men. En als de kanttekeningen van onze Statenvertaling spreken over een vervulling van deze woorden bij de terugkeer van het volk der Joden uit de ballingschap van Babel en menen dat dit Babel een beeld is van de 'geestelijke gevangenis' van de zonde - wel foei! Dan vergeestelijken die kanttekeningen óók maar een eind weg en zijn zij een bewijs van het vergeestelijken waaraan de oude gereformeerde exegeese zich al zo vaak heeft schuldig gemaakt.

Er hangt hier nogal wat mee samen. Men vergisse zich niet! Van het een komt het ander. Zal er écht nog een derde tempel komen in Jeruzalem, zoals Ezechiël die beschrijft in de laatste negen hoofdstukken van zijn profetie? Wanneer we lezen in Zacharia 14 : 4: 'En Zijn voeten zullen te dien dage staan op de Olijfberg, die voor Jeruzalem ligt, tegen het oosten; en de Olijfberg zal in tweeën gespleten worden...', moeten we dat dan zo verstaan dat de Heere Jezus zal wederkomen op de Olijfberg, of is dit vervuld - zoals alweer de kanttekeningen menen - bij Christus' lijden en hemelvaart? Of zijn we dan weer aan het *vergeestelijken*? En wanneer in de profetieën gesproken wordt van de belofte van het land Kanaän aan het volk van Israël, mogen we daar dan het land zien als een beeld en onderpand van de hemelse erfenis die Gods kinderen wacht? Of zijn we dan weer op een onbetamelijke manier de Bijbel aan

het vergeestelijken en moeten we in de gebeurtenissen rond de vorming van de staat Israël na de Tweede Wereldoorlog de vervulling van de profetieën van de landbelofte zien? Wie vasthoudt aan de oude gereformeerde exegeese die op vele, vele plaatsen door de kanttekeningen op de Statenvertaling wordt gegeven, loopt vandaag de dag het gevaar het verwijt van vergeestelijking van de Schrift in de schoenen geschoven te krijgen. Of - erger nog: een aanhanger te zijn van die 'ellendige vervangingstheologie' die leert dat de kerk in plaats van Israël is gekomen en die ten diepste - zo meent men - verantwoordelijk is voor de verschrikkingen die de Joden zijn overkomen in de laatste wereldoorlog... Men ziet: er zit nogal wat aan vast. Dat bedoelde ik met: van het een komt het ander.

Mij dunkt dat we maar nuchter moeten blijven. Een vraag die van wezenlijk belang is, is deze: wat *is* dan eigenlijk vergeestelijken van de Heilige Schrift? Het antwoord moet luiden dat dit inderdaad een oud euvel is, dat heel vaak in de geschiedenis van Gods kerk is opgedoken. Men spreekt ook wel - met een wat moeilijker woord - van *allegorese*. Er zijn hele tijden in de kerkgeschiedenis geweest waarin men van mening was dat de allegorese pas de échte en diepe verklaring van de bijbeltekst gaf. Al het andere zou maar aan de oppervlakte blijven steken, maar wie de 'geestelijke schriftzin' mocht ontdekken, die drong pas echt tot de kern door. Als we willen proberen te omschrijven wat allegoriseren of vergeestelijken is, dan kunnen we dat het eenvoudigst doen door te zeggen dat het het toekennen is van een diepere of 'geestelijke' betekenis aan de bijbeltekst, waar deze *die betekenis niet heeft*. Wie - om een voorbeeld te noemen - aan de twee penningen die de barmhartige Samaritaan in de gelijkenis gaf aan de waard van de herberg de twee sacramenten verstaat, is aan het allegoriseren. Hij laat zich op een dwaalspoor brengen door het getal *twee*; evenals trouwens degene die in de drie broden uit een andere gelijkenis een verwijzing naar de drie Goddelijke Personen ziet vanwege het getal *drie*. Maar wie in de Bruidegom uit het Hooglied Christus ziet, vergeestelijkt of allegoriseert *niet*, omdat het Hooglied zélf een allegorie is die in beeldende taal het huwelijk beschrijft tus-

sen Christus en Zijn bruidskerk. En wie het getal duizend uit Openbaring 20 symbolisch verstaat, vergeestelijkt *niet*, omdat hij rekening houdt met het feit dat het laatste bijbelboek behoort tot de zogenaamde apocalyptische literatuur, waarin het gebruik van beeldende en symbolische taal juist regel is. Daarom is het een heel belangrijke regel bij de verklaring van de Heilige Schrift dat de exegeet let op de *verschillende stoffen* die we in Gods Woord aantreffen. Dat kan voor veel dwaze 'uitleg' bewaren.

Natuurlijk kunen we in het korte bestek van een artikel als dit niet diep op deze dingen ingaan. Toch wilde ik er op wijzen, omdat het me wel eens vontrust hoe deze dingen als het ware 'in de lucht' schijnen te zitten. Sommigen, die er zich op beroemen de Bijbel letterlijk te nemen en te lezen 'zoals het er staat', verwijten de oude gereformeerde exegeese maar al te graag en te gemakkelijk de Schrift te vergeestelijken. Dat verwijt is - zoals ik hierboven probeerde te zeggen - volkomen uit de lucht gegrepen. En de profeten van het Oude Testament dan? Hoe moeten wij die verstaan? Die profeten hebben over de komst en het werk van Christus gesproken en geschreven. Dát was het grote thema van al hun woorden. En zij hebben Zijn komst voorzegd en Zijn rijk beschreven in woorden en in beelden waarin *zij* gewoon waren te denken en zich uit te drukken. De Heilige Geest heeft Zich bij de inspiratie van de bijbelschrijvers bediend van oosterse mensen die gewend waren in beeldende taal te spreken, veel meer nog dan wij. Daarom vermeldt Jesaja de komst van Christus in het vlees als een klein 'rijse' of twijgie, dat op een wonderlijke wijze voortkomt uit de afgehouden 'tronk' van een boom. Wie nu in die boom het vervallen koningshuis van David ziet - vergeestelijkt hij? Nee toch? Hij verklaart alleen een beeld. Ezechiël - de priesterzoon! - heeft de heerlijkheid van het nieuwe verbond beschreven als een *tempel*, en tot in de kleinste finesses de maten en de afstanden daarvan vermeld. In die wereld leefde de profeet. Is het dan vreemd dat hij zich zó uitdrukt? En wie in de tempel van Ezechiël de heerlijkheid beschreven ziet van de kerk van de nieuwe bedeling - vergeestelijkt hij? 'k Zou willen zeggen: dat zij verre! We moesten er maar beducht voor zijn, dat we niet onder in-

vloed van allerlei zogenaamd 'evangelisch' denken langzaam maar zeker teruggevoerd zouden worden naar een interpretatie van de Heilige Schrift die ik niet anders kan aanduiden dan als joods-aards. Ik ben een hartelijke vriend van Israël, maar word wel eens moe van al die mensen die ons willen leren de Schriften te lezen door de bril van het Jodendom. We moeten de Schrift leren lezen zoals *Christus* haar

uitlegde voor de oren van Zijn jongeren: sprekend van en wijzend op Hém. Wie dat doet, vergeestelijkt niet, maar is een rechte en schriftgetrouwe exegeet. En wie het anders doet, berooft Gods Kerk van een goed deel van haar troost.

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken.

Een reis naar Mid-West

Dat er in Amerika en in Canada veel gereisd wordt, is voor de lezers van *De Saambinder* geen nieuws meer. Soms verlopen deze reizen zonder iets opzienbarends, soms ook valt er wat bijzonders van te vermelden. Niet dat wij van onszelf iets bijzonders zijn. Maar deze reis gebeurde er iets wat we u mee willen delen.

Misschien dat er nog wat goeds in is voor deze of gene. En ook om langs deze weg de band met elkander te onderhouden. Ditmaal was de vrije zondag in Sioux Center, met 's middags een beurt in Sioux Falls. De eerstgenoemde plaats ligt in de staat Iowa, de tweede in South-Dakota, beiden dus in de Classis Mid-West.

We vertrokken zaterdagmorgen vanaf Lethbridge per vliegtuig naar Calgary, vandaar naar Minneapolis en vandaar naar Sioux Falls waar we veilig aan mochten komen om ongeveer vier uur in de middag (een uur tijdsverschil). Vandaar met de auto, ouderling Schelling wachtte ons op met zijn vrouw, naar hun boerderij dicht bij Sioux Center. De morgendienst was een voorbereidingspredikatie voor het aanstaande Heilig Avondmaal de volgende zondag. De middagdienst dus in Sioux Falls en 's avonds weer in Sioux Center. Voor onszelf was die dag niet één dienst hetzelfde. Wat moet een mens toch per keer geholpen worden, zowel in spreken als ook in luisteren.

De maandagavond was afgesproken in Corsica, een klein plaatsje in de staat South-Dakota. Hier heeft wijlen ds. A. Vergunst gestaan in de jaren 1954-1957. We konden gebracht of gehaald worden vanuit Iowa, maar besloten om ditmaal een auto te huren op de luchthaven van Sioux Falls en dan naar Corsica te rijden, wat een rit is

van ongeveer twee uur, voor hier is dat niet zo ver.

Die maandagmorgen hebben we eerst nog, samen met de ouderling, enkele bezoeken gedaan in de gemeente en zijn daarna met hem en zijn vrouw naar de weduwe van de pas overleden ds. Kieboom gereden in Rock Valley. Daar een poosje gebleven en toen naar Sioux Falls, waar zij ook meeding, met z'n vieren ergens onderweg gegeten, wij verlieten hen op de luchthaven om met de huurauto naar Corsica te rijden. Onderweg was de lucht donker, zo was het ook van binnen. Op ons logeeraadres, voor een nacht, aangekomen, viel de stroon uit net voor we naar de kerk zouden gaan. De man (een broer van ds. Spaans) gaf me een zaklantaarn mee. Hij zei: "want die zal je wel nodig hebben". En inderdaad, in de kerk gekomen, moesten we de lamp gebruiken. Eerst beneden in het "basement", dat is de ruimte onder de kerk waar de vergaderingen enz. worden gehouden en waar dus ook de kerkenraad samenkomt voor en na de dienst. Boven in de kerk gekomen konden we de Psalter al niet meer lezen, en ook niet het Schriftgeheelte. Het is in Amerika en Canada gebruikelijk dat niet een ouderling voorleest, maar bij een preekbeurt de predikant zelf. De lucht buiten was dreigend en daarom ook op dat vroege tijdstip in de avond alreeds wat donker binnen in de kerk. En, geliefde lezer, daar stonden we, vermoeid van vele dingen, altijd de moeilijkheid van de taal, het dreigende weer buiten, een zaklamp om wat te kunnen zien en het ergste: dat ongeloof van binnen.

We hebben daar gezucht tot God Die in de hemel woont, of het Hem behagen mocht die avond nog eens bij vernieuwing te betonen van ons af te we-

ten. Het houdt wat in om met niets te moeten beginnen. Ja, door genade mogen we weten dat dat wel het beste is, maar dat moet nu altijd weer opnieuw geleerd worden. Wat is dat toch tegen ons vlees en bloed, daar staan we toch altijd weer, en altijd nog, verkeerd voor. Gelukkig kwam de "power", zo noemt men dat hier, terug. En wel onder het bidden, ik hoorde het aan het geluid van de air-conditioning. Een klein meisje zei het na de dienst buiten: "It came back during prayer", dat is: "Het kwam weer terug onder het bidden". En dat niet alleen, maar de Heere Die zo getrouw is, en dat temidden van al onze ontrouw, heeft het die avond zo wel gemaakt. In Gods Woord lezen we dat op de bruiloft in Kana in Galilea die hofmeester zei dat men de goede wijn voor het laatst bewaard had, nu, van de vier diensten op deze reis mocht dat ook zo zijn betreffende deze dienst in Corsica. Buiten was de lucht mooi opgeklaard, mijn aandacht viel op een wolk, zo mooi als ik zelden gezien heb. Wat verlaten we dan toch een kerk en een preekstoel anders dan dat we erin en erop gekomen zijn. Een vaste uitdrukking van wijlen ds. De Gier gedurende de lessen was: "De preekstoel is een vreemde plaats, het gaat er vaak zo anders dan je denkt dat het zal gaan". Nu is mijn vraag zo even tussendoor tot de hoorders: Hoe zit dat met u? Verlaat u de kerk ook wel eens anders dan dat u erin gekomen bent? Daar moet u toch wat van weten, wil het wel met u zijn op reis naar de eeuwigheid.

Maar nu de volgende dag, en dat is het eigenlijk waarover we wat willen zeggen. Om negen uur reden we kalm aan naar Sioux Falls, waar het vliegtuig naar Minneapolis, de eerste overstapplaats, om 1 uur zou vertrekken. We kwamen bij de luchthaven om ongeveer 11 uur en misten een afslag. Doch, omdat ik die auto gehuurd had voor een prijs ongeacht de mijlen, en ook de eerste tank benzine daarbij inbegrepen was, dacht ik: laat ik een stukje de stad inrijden, ook omdat ik een grote kerk zag op een heuvel in de stad. Zo gedaan. Het bleek een roomse kerk te zijn. Voorheen hebben we veel in kerken gewerkt, in de stalen steigerbouw, ook vele malen in roomse kerken. Nu bleek in deze kerk juist een gezelschap van studenten uit Colorado te zijn aangekomen. Colorado is de staat waar in 1999 die ern-

stige schietpartij plaats vond op een school, de lezers zullen zich dit herinneren. Dit gezelschap kreeg een rondleiding door de kerk met daarbij tekst en uitleg van een vrouw. Ik sloot me daarbij aan: er was iets wat me daartoe aanzette, hoewel ik maar krap een uur de tijd had, en een vliegtuig wacht niet. De vrouw die de rondleiding verzorgde, vertelde met veel genoegen hoe oud en hoe mooi het gebouw wel was. Ze vertelde dat Sioux Falls ook de stad van de bisschop was en dat zijn stoel in de kerk stond; nu, dat was ook zo, iedereen keek ernaar. Ze vroeg steeds: "Any questions?" Zijn er nog vragen? Toen niemand wat vroeg zei ik: "Where is the pulpit?" Waar is de preekstoel? Daar kon ze geen goed antwoord op geven om de eenvoudige reden dat men in hun kerken geen preekstoel heeft. Toen kreeg ik vrijmoedigheid om haar te vragen of ik iets tegen de studenten mocht zeggen. Dat werd toegestaan. Toen hebben we hen, en ook haar, het bekende voorval verteld van wijlen ds. L. Boone in zijn kerk in St. Philipsland. Dat is als volgt: de commissaris van de koningin was eens op bezoek op het toenmalige eiland. Hij vroeg aan de burgemeester van St. Philipsland: "Nu ik hier ben, zou ik wel eens graag de kerk zien van de alom bekende ds. Boone, is dat mogelijk?" Even later stonden ze, met de dominee zelf, in het kerkgebouw. Nadat de commissaris eens wat had rond gekeken zei hij: "Dominee, het valt me wel wat tegen. Hoewel ik veel van u gehoord heb, kan ik uw kerk niet zo sierlijk vinden". Het antwoord van de dominee was: "Och mijnheer de commissaris, al ziet u het sieraad niet van deze kerk, het is er toch wel. Komt u aanstaande zondag maar, dan ziet u hier verbroken harten en verslagen geesten, dat is het sieraad". Terwijl ik dit zei werd er aandachtig geluisterd. Ik voegde er aan toe: "Jonge mensen, als jullie ooit zo in een kerk komen, met een verbroken hart en met een verslagen geest, dan wordt het bloed van de Heere Jezus Christus je zo dierbaar en in Hem alleen is de zaligheid". Toen moest ik gaan vanwege de tijd. De vrouw die rondleidde, gaf me nog een hand en even later stond ik buiten.

Nooit gedacht in de roomse kerk van Sioux Falls een woordje te spreken op een dinsdagmorgen voor studenten van een universiteit in Colorada. God is zulk een wonderdoend God. Waardig om geëerd, gediend en gevreesd te

worden om Zijns Zelfs wil.

Jonge mensen, doop- of belijdende leden der gemeenten, wees aandachtig als je ouderling of predikant de leer uitlegt op catechisatie of in de preek. Onderzoek het thuis. Je hoeft een gesprek niet uit de weg te gaan wanneer het gaat over de leer der waarheid. Strijd er maar voor, in de goede zin van het woord. Doch strijd ook om in te gaan. Dat hoort bij elkaar. En het wonderlijke is, wanneer we er onszelf voor over mogen krijgen, als smaad ons deel wordt en maar weinigen met ons mee willen gaan op die smalle weg, dat we dan toch nooit alleen zijn. Wanneer iemand ons de avond ervoor op weg naar Corsica had gezegd dat dit zou gebeuren in die roomse kerk, hadden we dat niet kunnen geloven. O, het ongeloof verlamt een mens en we hebben er in onszelf geen macht tegen, dan slechts eronder te zuchten. En zie, dat wil de Heere nu horen en verhoren. Met medelijden hebben we te denken aan de miljoenen op deze wereld die een godsdienst hebben welke bestaat slechts uit wat onschriftuurlijke verzinselen en waar men in opgaat, ook omdat men niet beter weet. Nooit genoeg kan het bewonderd worden dat God Zelf heeft ingegrepen ten tijde van de Reformatie om mannen te verwekken, met name Luther, Zwingli en Calvijn, wier ogen Hij opende voor de zielsmisleidende leer van Rome.

We vroegen eens aan een professor van een College, ook op een reis en, niets bij geval, de man had zijn werk in Sioux Falls op het Luther College, of hij ook de tekst wist waarmee de Heere Luthers banden heeft gebroken? Hij wist het niet. Deze tekst is geschreven in de Romeinenbrief in het eerste hoofdstuk, het 17e vers waar staat: "Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven". Het is op nog drie

andere plaatsen in de bijbel te vinden. Toen, geliefde lezer, toen heeft Luthers ziel zulk een hemelse vreugde gesmaakt dat al zijn vorig lijden en kastijden er bij in het niet zonk. Daar heeft God hem doen geloven dat de gerechtigheid van Jezus Christus hem was toegerekend in Zijn dood en opstanding. En dat, nu door het geloof aangenomen, er geen verdoemenis meer voor hem was. Dat God nu nooit meer op hem toornen of schelden zou, maar hem altijd als een Vader zou verzorgen.

We willen dit besluiten. Denk nu niet dat we altijd wat meemaken. Maar een ding is zeker. Waar het geloof in oefening komt, daar heeft de Heere wat mee voor. Moeten we onszelf niet aanklagen dat we de gemeente van Laodicea gelijk zijn, noch koud, noch heet? De Heere is het zo waard dat we voor Zijn Naam en zaak uitkomen, daarom jonge mensen; zoek Hem toch te vinden in de weg van Zijn eigen inzetten. Neen, we zijn in onszelf niet beter dan roomsen of welke religie ook. Maar denk aan je gedoopte voorhoofd. De Naam en de leer van een Drie-enig Verbondsgod is in de doop aan je verzegeld en deze verbintenis, al is zij uitwendig, kan nooit ongestraft verbroken worden. Mochten ook de ouders veel beseffen de dure plicht die op hen rust. Geve de Heere ons in ons opkomend geslacht te zien de genadige vervulling van Psalm 105 : 5

God zal Zijn waarheid nimmer

krenken,

Maar eeuwig Zijn Verbond gedenken;
Zijn woord wordt altoos trouw

volbracht,

Tot in het duizendste geslacht;

't Verbond met Abraham, Zijn vrind,
Bevestigt Hij van kind tot kind.

Lethbridge,

ds. G.M. de Leeuw.

Een uitnodigend waarom

In Ezechiël 33 : 11 lezen we: 'Zeg tot hen: zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in de dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve. Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want *waarom* zoudt gij sterven, o huis Israëls?' Door de mond van Ezechiël laat de Heere dit *uitnodigend* waarom

klinken tot het gedeelte van het volk dat al in ballingschap is weggevoerd naar Babel. Ezechiël, de getrouwe wachter op Sions muren, moet deze woorden laten horen op een heel belangrijk moment voor het volk. Met Ezechiël 33 komt er een keerpunt in het boek Ezechiël. Tot nu toe heeft de profeet steeds aan zijn medebalingen in Babel moeten prediken dat Jeruza-

lem zou worden verwoest en ingenomen door Nebukadnezar. Hij moest spreken van de komende ondergang, hij was een prediker van het *oordeel!* Het volk Israël, zowel zij die nog woonden in Jeruzalem alsook degenen die al naar Babel waren weggevoerd, verkeerde in de waan dat dit nooit zou gebeuren. Ze leefden in een roes en ze hechtten geen enkel geloof aan de woorden van de profeet. Ze waren er zo vast van overtuigd dat God Zijn volk niet zou verlaten dat ze het voor onmogelijk hielden dat Jeruzalem en de tempel verwoest zouden worden en vallen in de hand van Nebukadnezar. Er was onder het volk sprake van een grenzeloos en luchthartig optimisme. De hoop die ze koesterden, was op de zandgrond gebouwd van hun verduisterde verstand dat niet wilde luisteren naar het Woord des Heeren. Hun optimisme was totaal ongegrond en ongemotiveerd. In dat optimisme ging het volk namelijk voorbij aan de *ernst van de zonde* en de *noodzaak van bekering*. Ze vertrouwden op Gods trouw en barmhartigheid, maar speelden met de deugden van Zijn rechtvaardigheid en heiligheid. Maar wat ze niet verwachtten, niet konden en wilden geloven, dat gebeurt toch!

In Ezechiël 33 komt een bode uit Jeruzalem in Babel aan en hij bevestigt wat Ezechiël al steeds heeft gezegd. In vers 21 zegt hij: 'De stad is gevallen'. Voor de ballingen een verpletterend bericht. Een bericht dat echter de profeet rechtvaardigt zodat voor áller oog openbaar wordt dat Ezechiël een profeet des Heeren is. Bij het horen van dit bericht slaat het optimisme van het volk om in pessimisme. Ze zitten verslagen en terneer geslagen neer. Grote vertwijfeling en moedeloosheid grijpt het volk aan. In hun beleving is God veranderd. Dit vindt zijn oorzaak daarin dat ze de profeet niet hebben geloofd. In de verslagenheid trekken ze de conclusie dat God het op hun ondergang heeft gemunt. Nu denken ze dat het volk ten onder zal gaan in de ballingschap. In hun optimisme bouwden ze onterecht op Gods trouw en barmhartigheid. En nu de stad is gevallen verdénken ze Gods trouw en barmhartigheid. Ze trekken de conclusie dat de Heere lust heeft in hun ondergang. De satan heeft behagen in vernietiging, dat is zijn lust en zijn leven. En het einddoel van hem is de afbraak. Nooit beoogt de duivel het behoud van de mens. Satan kan de mens

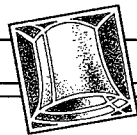
voortdrijven in luchthartig optimisme en als dat omslaat, dan vangt hij de mens in een vertwijfeld pessimisme. En wat komen er dan een harde gedachten van de Heere! Maar ook dan doet de mens de Heere ernstig tekort, door te twijfelen aan Zijn barmhartigheid en trouw. Zo heeft de duivel het altijd op de ondergang gemunt. Hij brengt tot ongegronde hoop of hij brengt tot absolute wanhoop, opdat de mens het de Heere maar nooit gewonnen zal geven.

Maar wat heeft de Heere nu voor met de ondergang van de stad en tempel? Is Hij nu werkelijk veranderd? Nee, daar is helemaal geen sprake van. De Heere beoogt, met alles wat er gebeurt, het behoud van het volk. Om de zonde van het volk moet God gericht oefenen en het volk straffen. Dáárom moet de ballingschap en de ondergang van stad en tempel komen. Om hun alle hoop op mensenhulp te ontnemen en het alleen van de Heere te verwachten, daarom moeten al hun verwachtingen de bodem worden ingeslagen. De Heere breekt af met het doel te bouwen, maar bouwt niet voort op het door óns gelegde fundament. De ruïnes zijn in Gods koninkrijk het middel en voorwaarde voor reformatie en herstel. Het is de weg waarin de Heere een nieuw begin kan maken. Vanaf Ezechiël 33 mag de profeet de nieuwe heilstaat aankondigen! De omstandigheden zijn voor het volk veranderd, maar God is niet veranderd. Hij beoogt met de ballingschap het behoud van het volk, maar de Heere kan niet om de zonde heen. Daarom heeft Hij gericht geoeffend en Israël zwaar gestraft...om ze te behouden en tot bekering te brengen. Velen van het volk zullen deze weg die de Heere met ze gaat niet verstaan en zich nog verder afkeren en daarom omko-

men. Voor een overblijfsel echter zal deze weg geheiligd worden tot bekering. En het is om dat overblijfsel dat de Heere niet moe wordt om het volk steeds maar weer op te wekken tot bekering.

Gods raad met Israël is niet veranderd, maar het *accent* en de *toon* van Ezechiëls prediking gaat nu in Ezechiël 33 wel veranderen. Hij mag nu het volk uitleggen dat dezelfde God, Die rechtvaardig en heilig is in Zijn straffen, ook barmhartig en genadig en trouw is. De val van de stad is nodig om ze tot berouw te brengen. Dat ontbrak tot nu toe bij het volk. En in de weg van berouw is er nog een uitweg. Bekering en berouw gaan hier samen. Droefheid over de zonde is eigenlijk al het begin van het nieuwe leven, het begin van de bekering. En daartoe roept Ezechiël met deze waaromvraag op. De satan wil het volk doen sterven, heeft de ondergang op het oog. De Heere echter stelt het volk op dit keerpunt de weg der bekering voor in de vorm van de waaromvraag. Deze waaromvraag komt op uit het *verbond* waarin de Heere Zich met een eed verplicht heeft om uit dit volk de Messias geboren te doen worden. En in die raad ligt besloten dat een afkerig volk in de weg van berouw en bekering en terugkeer over 70 jaar weer de tempel en de stad zal mogen opbouwen. God gebruikt het uitnodigend waarom om de afkerige zondaar tot bekering te brengen. Zo klinkt in de weg van sterven toch de oproep tot leven. Gelukkig de mens die op deze waaromvraag heeft leren antwoorden dat hij zélf de oorzaak is van de dood, maar heeft mogen leren dat er nog een weg ten leven is vanuit de opzoekende liefde Gods, krachtens Zijn eeuwig verbond.

Beekbergen, ds. A. Schreuder.

KERKNIEUWS

Beroepen:

te Kalamazoo, Michigan (U.S.A.): ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;
te Leiderdorp: ds. M. Golverdingen te Gorinchem;
te Rijssen-Zuid: ds. J.J. Tanis te Middeburg-Centrum.

WIJZIGING

KERKELIJK JAARBOEK

Gemeente Hoofddorp:

De scriba is thans: H. Kroneman, IJ-weg 950, 2131 LW Hoofddorp. Tel. 023 - 5616384 (blz. 192).

GEREFORMEERDE GEMEENTE TE NUNSPEET

Vanaf D.V. 10 september tot ongeveer begin juli 2001 zullen de kerkdiensten van de Gereformeerde Gemeente te Nunspeet in het kerkgebouw van de Nederlands Hervormde Gemeente te Doornspijk worden gehouden. Door de groei van de gemeente is er een groot gebrek aan plaatsruimte in het eigen kerkgebouw ontstaan en is verbouwing en uitbreiding van het kerkgebouw noodzakelijk. De diensten in deze periode zullen om 11.30 en 19.00 uur gehouden worden.

VERSLAG van de vergadering van de classis Rotterdam der Gereformeerde Gemeenten, gehouden op vrijdag 7 juli 2000 te Rotterdam-Centrum

De vergadering wordt om 19.30 uur namens de roepende kerk van Rotterdam-Zuidwijk geopend door ds. A. Schot. Hij heet alle afgevaardigden en belangstellenden hartelijk welkom en wenst allen een gezegende avond toe. Vervolgens laat hij Psalm 89 vers 7 en 8 zingen. Daarna leest hij Zacharias 4 en gaat voor in gebed. Hij bepaalt de vergadering in het bijzonder bij vers 6: "Toen antwoordde Hij, en sprak tot mij, zeggende: Dit is het woord des HEEREN tot Zerubbabel, zeggende: Niet door kracht noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heirscharen". Vervolgens staat hij stil bij enkele bijzonderheden die te vermelden zijn sinds de vorige classisvergadering. Diaken C. Demper van Rotterdam-Zuid mocht op 14 februari 2000 herdenken dat hij 40 jaar geleden als diaken is bevestigd. Ouderling W. Neeleman van Krimpen aan den IJssel, was op 17 maart 2000 40 jaar getrouwd. De gemeente Rotterdam-Zuidwijk-Pendrecht-Lombardijen mocht 25 maart 2000 herdenken dat zij 40 jaar geleden was geïnstitueerd. Ouderling L. van Welie te Poortugaal was op 15 juni 2000 40 jaar getrouwd. Alle broeders wordt de zegen des Heeren toegewenst om ook in het verdere te mogen arbeiden in Zijn Koninkrijk. Oud-ouderling W. Vijfhuizen overleed op 10 juni 2000 op de leeftijd van 76 jaar. Hij diende de gemeente van Rotterdam-Zuid 35 jaar als ouderling. Op 21 juni 2000 is oud-ouderling D. Bal, op de leeftijd van 75 jaar overleden. Hij diende de gemeente van Rotterdam-Zuid gedurende 4 jaar als ouderling en daarvoor was hij geruime tijd

hulpkoster. De Heere moge de rouwdragende families ondersteunen en sterken.

Bij het nazien van de lastbrieven blijkt, dat de gemeenten wettig vertegenwoordigd zijn. Aan de aanwezige diaken wordt keurstem verleend.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses ds. A. Schot, assessor ouderling H. Vlak, quaestor ouderling A. Kalkman, scriba ouderling K. Bel en adviseur ds. A. Moerkerken. De notulen van de classisvergadering van 3 december 1999 en 28 januari 2000 worden onveranderd vastgesteld. Er is een verslag van de jaarlijkse vergadering SBC van de classis Rotterdam binnengekomen. Hieruit blijkt dat ook in de regio Rotterdam het Evangelisatiewerk langs deze weg haar voortgang mag hebben.

Het overzicht 1999 van de activiteiten en het jaarverslag van de stichting Geref. Zorgcentra ZH worden voor kennisgeving aangenomen.

Het verzoek van de commissie Kerkrecht om vóór 26 mei het boekje "In Orde" door te nemen is reeds uitgevoerd. De notulen van de vergadering van contactdiakenen van de classis Ridderkerk en Rotterdam jl. 10 april 2000 worden eveneens voor kennisgeving aangenomen. Aan alle diaconieën zijn ze toegezonden. Omdat ze niet bij alle ambtsdragers bekend zijn heeft de scriba reeds contact opgenomen met contactdiaken J.J. Opschoor. Er wordt overwogen om deze notulen naar de kerkenraden te sturen.

Op het verzoek van de door de Generale Synode ingestelde commissie bezinning "Internet" om een ambtsdragersbijeenkomst te beleggen, wordt positief gereageerd. De scriba zal trachten deze ambtsdragersbijeenkomst te beleggen op D.V. vrijdagavond 8 december 2000. De Evangelisatie Commissie Classis Rotterdam

verzoekt de classis een nieuwe voorzitter te benoemen in de vacature die is ontstaan na het overlijden van oud-ouderling W. Vijfhuizen. Het voorstel van de commissie om daarvoor ouderling J.A. van Mourik van Rotterdam-Alexander te benoemen wordt bij approbatie aangenomen.

Verder zijn er diverse mededelingen over jubilea, overlijden en bevestiging.

Omdat er geen punten ter behandeling zijn stelt de preses de rondvraag aan de orde.

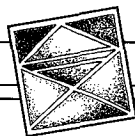
Hij informeert zelf hoe de gemeenten er over denken om, op voorstel van de Deputaten bij de Hoge Overheid, een bidstond te beleggen op 30 augustus of op de dagen daar net voor of net na. Is het te overwegen om dit in classisverband te doen? De meeste gemeenten blijken al een oplossing te hebben gezocht en gevonden om dit binnen de eigen gemeente te doen.

De onkosten worden op de gebruikelijke wijze verrekend.

Spijkenisse is de roepende kerk voor de volgende classisvergadering op D.V. 20 oktober 2000 of, als er geen punten zijn, voor 12 januari 2001.

De preses dankt allen voor hun bijdrage om deze avond ordelijk te doen verlopen. Hoewel er geen punten van bespreking waren betekent dat niet dat er geen zorgen zijn in de gemeenten. Hij wenst dan ook de afgevaardigden wijsheid en kracht toe voor alle ambtelijke arbeid. Dat de Heere het moge zegenen. Hij bedankt de kerkenraad van de gemeente Rotterdam-Centrum voor het gebruik van het kerkgebouw en koster Bal en zijn vrouw voor de goede zorgen. Daarna vraagt hij ouderling H. Vlak met dankgebed te sluiten. Deze voldoet hieraan nadat nog gezongen wordt Psalm 119 : 45. Hierna sluit de preses de vergadering.

K. Bel, scriba.

BERICHTEN

APPÈLAVOND DISTRICT NOORD-WEST

Hierbij nodigen wij u uit voor het bijwonen van de appèlavond van het district Noord-West, die gehouden zal worden op D.V. vrijdag 15 september 2000, aanvang 19.45 uur in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Alkmaar ('t Wuiver 2a). Op deze avond hoopt ds. W. Harinck een inleiding te houden over "Wat

dunkt u van de Christus". Iedereen is van harte welkom.

ZENDINGS DAG IN DOETINCHEM

Op D.V. zaterdag 16 september hopen we onze jaarlijkse zendingsdag te houden. Dhr. T.J. Rijnveld hoopt ons iets te vertellen van zijn werk in Abakaliki. In de middagpauze is er van alles te koop en te

doen. Na de pauze wordt er een verhaal verteld voor de kinderen. Ook zal het kinderkoor "Prelude" voor ons zingen. Deze dag begint om 10.30 uur. In en rond de kerk van de Geref. Gemeente te Doetinchem. Allemaal hartelijk welkom.

De zendingscommissie.

REGIONALE +16 APPÈLAVOND

D.V. 16 september a.s. De heer J.H. Mauritz zal spreken over: "Een pijl in je hart". De avond begint om half acht en zal gehouden worden in de kerk van de Gereformeerde Gemeente in Ooltgensplaat.

DISTRICT ZUID-WEST

Op D.V. 16 september 2000 wordt de appèlavond weer gehouden. Het thema luidt: "Ben jij een christen?" De inleiding zal gehouden worden door ds. B. v.d. Heiden. We beginnen om 19.30 uur in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Ridderkerk-Slikkerveer, Oranjestraat 110. Het koor Asaréla hoopt medewerking te verlenen. Na de pauze is er een vraaggesprek. Alle jongeren vanaf 16 jaar zijn hartelijk welkom!

STUDENTENVERENIGING UTRECHT

Op D.V. dinsdag 19 september zal de studentenvereniging van Utrecht haar eerste avond houden. Er zal een inleiding worden verzorgd over Wilh. à Brakel. Om 18 uur beginnen we met een broodmaaltijd. Opgeven kan tot en met 15 september bij Marlies van Toor, telefoonnummer 030 - 2433037.

GESPREKSGROEP VERZORGENDE BEROEPEN DEN HAAG-SCHEVENINGEN

Op D.V. dinsdag 19 september 2000 wordt er een avond gehouden voor werkers in de gezondheidszorg. Op deze avond houdt dokter K. van Kralingen een inleiding over: "Hepatitis B; toch verplicht vaccineren?!" De avond begint om 20.00 uur en wordt gehouden aan de Bro-novolaan 24 in Den Haag.

VERZORGENDE BEROEPEN ROTTERDAM E.O.

De Commissie Verzorgende Beroepen Rotterdam e.o. belegt op D.V. 21 september 2000 een bezinningsavond, waar drs. P. Wagenaar, werkzaam bij de stichting Eleos, zal spreken over "Omgaan met intimiteit/sexualiteit in de gezondheidszorg". De avond zal gehouden worden in de Geref. Gemeente van Ridderkerk, An-gerstraat 2 en begint om 19.45 uur.

GEMEENTE GORINCHEM

25-jarig jubileum +16 Jeugdvereniging "Schrift en Belijdenis" Gorinchem. D.V. zaterdag 23 september. Gomarus Scholengemeenschap Gorinchem, Hoefslag 11. Alle (oud-)leden en (oud-)bestuursleden hartelijk welkom. Aanvang 19.30 uur.

Uit het evenwicht raken. Dat kan ons allemaal overkomen. Soms is het dan nodig om tijdelijk in een andere omgeving te verblijven. Een plekje te hebben, waar je weer tot jezelf kunt komen.

Stichting OnderDak beschikt te Hendrik Ido Ambacht over een compleet ingericht woonhuis. Dat huis heeft, naast een gezamenlijke keuken en woonkamer, acht ingerichte eenpersoonskamers voor tijdelijke bewoning. Leden en doopleden van onze gemeenten, van 18 jaar en ouder, kunnen op deze voorziening een beroep doen. Vanzelfsprekend is uw privacy gewaarborgd.

Inlichtingen: telefoon 078-684 90 77.

U kunt ook de folder 'Rustpunt' aanvragen.

0800-0222334

uisterlijn

telefonische dienstverlening Gereformeerde Gemeente

Heb je niemand???

Voor jongeren en ouderen een horend oor!!!

U kunt ons bellen:

- op maandag-, donderdag- en vrijdagavond van 19.00 - 22.30 uur;
- op dinsdagmorgen van 09.00 - 12.00 uur;
- op woensdag- en zaterdagmiddag van 13.30 - 17.00 uur.

SECTIE GEZINS- EN OUDERENZORG VAN HET DEPUTAATSCHAP DIACONALE EN MAATSCHAPPELIJKE ZORG Zorg om de zorg

Om de aandacht te vestigen op de nijpende personeelsproblemen in de zorgsector stellen alle zorginstellingen op D.V. 16 september 2000 de deuren open.

De sectie Gezins- en Ouderenzorg van het Deputaatschap Diaconale en Maatschappelijke Zorg heeft met instemming kennis genomen van de gereformeerde gezindte om aan deze dag niet mee te doen. Genoemde instellingen menen namelijk dat zij haar achterban vanwege de eigen identiteit beter op een andere wijze kunnen benaderen. Hoe dat zou moeten gebeuren is nog onderwerp van nadere studie.

Juist deze instellingen hebben regelmatig moeite om vacatures vervuld te krijgen. Zij hebben een dubbel probleem: het personeel moet de juiste opleiding hebben maar ook de gereformeerde grondslag van harte onderschrijven en uitdragen.

Dan is het spijtig te moeten constateren dat verzorgenden die op grond van de identiteit prima in de huizen van de gere-

formeerde gezindte zouden passen, toch regelmatig kiezen voor een ander huis.

De sectie denkt dan met name aan:

> De verzorgingshuizen uitgaande van de SGZZH (d'Amandelhof, Beth-San, Nebo en Uitzicht), de SVRO (Bethesda, Elim en Maranatha) en de SZGGZ (Eben-Haëzer en Rehoboth)

> Verpleeghuis Salem

> De thuiszorgorganisaties (RST en SGR) Zij beogen een optimale zorg voor allen die thuis of in een verzorgings- of verpleeghuis hulp behoeven.

Daarom wil de sectie een dringende oproep doen aan allen die werkzaam zijn of willen gaan werken in de gezondheidszorg om een keuze te maken voor de instellingen van de gereformeerde gezindte.

UITNODIGING NAJAARSLEDENVERGADERING HELPENDE HANDEN

Van harte nodigen we u uit om D.V. zaterdag 7 oktober 2000 onze najaarsledenvergadering bij te wonen. Het thema voor deze bijeenkomst is: *Ouders vertellen... ervaringen met keuzes maken in de zorg.*

In verschillende regio's zijn groepen ouders actief om dicht bij huis zorg voor hun kind met een handicap te realiseren. Deze ouders leveren daarvoor een forse inspanning. Zij kiezen met wie ze willen samenwerken, waar ze willen wonen, wie de zorg zou moeten bieden en zo meer. Ook onderhandelen met een zorgaanbieder of zorgkantoor en over de woonruimte behoren tot de activiteiten. Om op die wijze gezamenlijk zorg te realiseren is samenwerken een absolute voorwaarde. Medewerkers en regionale bestuurders van Helpende Handen ondersteunen de ouders en familieleden in dit hele proces.

Drie ouders die op deze wijze aan de slag zijn gegaan met hun zorgwens willen u graag in hun ervaringen laten delen. Zij verzorgen drie van de zes workshops die we 's morgens houden. De workshops die door de ouders worden verzorgd, hebben als thema *kiezen, samenwerken, en onderhandelen*. De ouders doen mee aan projecten in Werkendam, Rijssen en Tholen.

De vierde workshop heeft het thema *ondersteunen*, waarin een regionaal bestuurder en een medewerker van Helpende Handen een bijdrage leveren. De overige twee workshops zullen meer op een ontspannende wijze worden ingevuld. U kunt daarin ondermeer beelden zien van nieuwe zorgvormen en ideeën opdoen.

De vragen die u heeft naar aanleiding van deze workshops, kunt u 's middags stellen aan het forum dat wordt gevormd door degenen die de workshops hebben geleid.

Voor kinderen en mensen met een handicap is er een apart programma.

We mogen voor deze vergadering opnieuw gebruik maken van de aula van de Gomarus Scholengemeenschap, Hoefslag 11 te Gorinchem.

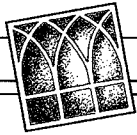
De ochtendvergadering begint om 10.15

uur, de middagvergadering eindigt om 15.00 uur. U bent 's morgens vanaf 9.45 uur welkom. Zoals u van ons gewend bent staat de koffie dan voor u klaar.

In verband met de catering vragen we u

vóór 27 september a.s. telefonisch aan te melden, tel. 0348 - 489970. U ontvangt dan het programma en een routebeschrijving.

Harinck; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. v/d Poel en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. van Eckveld; Zoetermeer 15.00 uur ds. van Dieren; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Vermeij; Zwolle 15.00 uur ds. L. Blok.

PREDIKBEURTEN

ZONDAG 10 SEPTEMBER 2000

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. Neele en 14.30 uur leesdienst; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. de Pater; Alblisserdam 9.30 uur leesdienst en 16.30 uur ds. B. v/d Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Amsterdam-Noord 18.30 uur ds. Baan; Apeldoorn 10.00 uur (H.A.) en 17.00 uur ds. v/d Net; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. Gunst; Berkenwoude 14.30 uur ds. Zippro; Bodegraven 10.00 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. Bac; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Paul; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. Baaijens en 19.00 uur ds. Schot; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. den Boer; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. Driessen; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. P. Mulder; Drachten 9.30 uur ds. Mol; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Enter 19.00 uur ds. Kattenberg; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. L. Blok; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 uur (H.A.) en 16.00 uur ds. Golverdingen; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 uur leesdienst en 19.00 uur dhr. Verschuure (beide diensten in Zuid); 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; Groningen 9.45 en 15.30 uur ds. Vreugdenhil; Haarlem 18.30 uur dhr. van Boven; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik Ido Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Hoofddorp 9.30 en 16.00 uur dhr. van Boven; Kampen 9.00 uur ds. Meeuse en 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Kapelle-Biezeling 14.00 uur ds. Hofman; Katwijk aan Zee 10.00 en 19.00 uur ds. Boogaard; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. de Jongste; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. P. Blok; Krabbendijke 14.30 uur ds. van Gelder; Krimpen a/d IJssel 11.00 en 16.00 uur ds. Schot (NHK Sionskerk); Leerdam 14.30 uur ds. Verweij; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. van Aalst; Lelystad 15.30 uur ds. Meeuse; Lisse 9.30 uur (H.A.) en 16.00 uur ds. Baan; Marknesse 19.00 uur dhr. Brugge;

Meeuwen 14.30 uur ds. de Pater; Meliskerke 14.30 uur ds. Neele; Melissat 15.30 uur dhr. Tuinier; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. Karels; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Zippro; Naaldwijk 9.30 en 15.30 uur dhr. Verschuure; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Nunspeet 11.30 en 19.00 uur ds. Meeuse (Ned. Herv. Kerk Doornspijk); Oosterend-Textel 10.00 en 16.00 uur ds. van Dijk; Oostkapelle 14.30 uur ds. Tanis; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Oud-Beijerland 9.30 uur (eerste dienst nieuwe kerk) ds. B. v/d Heiden en 15.00 uur ds. W.J. Karels; Poederoijen 14.30 uur ds. M. Karens; Puttershoek 15.00 uur ds. de Jongste; Rhenen 19.00 uur ds. Sonneveld; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur leesdienst; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Kleppe en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 14.30 uur ds. Schreuder; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. C. Harinck en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 9.30 en 18.30 uur dhr. Hoogerland; Rotterdam-Alexanderpolder 16.00 uur ds. Baaijens; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Rotterdam-Zuidwijk 19.00 uur ds. Silfhout; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Scheveningen 19.00 uur ds. Clements; Soest 19.00 uur ds. Visscher; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. van Dieren; Terneuzen 10.00 en 15.00 uur leesdienst; Terwolde-De Vecht 14.30 uur ds. v/d Net; Tholen 10.00 en 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Verweij; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. van Krimpen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Sonneveld; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. F. Harinck; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. de Wit; Wemeldinge 14.30 uur dhr. Hoogerland; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Woerden 10.00 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. W.

DINSDAG 12 SEPTEMBER 2000

Barneveld 19.30 uur ds. Hogchem; Berkenwoude 19.30 uur ds. Verweij; Brakel 19.30 uur ds. Mondria; Breda 19.30 uur ds. Schot; Drachten 19.30 uur ds. van Krimpen; Naaldwijk 19.45 uur ds. Schipper; Oosterland 19.30 uur ds. Neele; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. F. Mulder; Scheveningen 19.30 uur ds. Moens; Sprang Capelle 19.30 uur dhr. Tuinier; Terwolde de Vecht 19.30 uur ds. M. Karens; Zaandam 19.30 uur ds. Baan.

WOENSDAG 13 SEPTEMBER 2000

Haarlem 19.30 uur ds. W. Harinck; Hilversum 19.45 uur ds. Mouw; Kampen 19.30 uur ds. Kleppe; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Boogaard; Leerdam 19.30 uur ds. Schreuder; Meeuwen 19.30 uur ds. de Pater; Nieuw-Beijerland 14.30 uur ds. Moerkerken (bevestiging kand. de Wit) en 19.00 uur ds. de Wit (intrededienst) (beide diensten in Ned. Herv. Kerk te Oud-Beijerland); Opheusden 19.30 uur ds. J. Karens (bijbellezing); Opperdoes 19.30 uur ds. Baan; Rhenen 19.30 uur ds. P. Mulder; Rotterdam-Zuidwijk 19.45 uur ds. v/d Net; Veenendaal 19.30 uur ds. Sonneveld (bijbellezing); Vlaardingen 19.30 uur ds. Kattenberg.

DONDERDAG 14 SEPTEMBER 2000

Amsterdam-Noord 19.30 uur ds. M. Karens; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. Silfhout; Hoofddorp 19.30 uur ds. Schot; Kortgene 19.30 uur ds. Baan; Mijdrecht 19.30 uur ds. van Dieren; Ouddorp 19.30 uur dhr. Verschuure; Oudewater 19.30 uur ds. Bac; Poortugaal 19.30 uur ds. Meeuse; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. F. Harinck; Rotterdam-Centrum 19.45 uur dhr. van Boven.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Evangelist L. Versteeg; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur. Kerkgebouw "t Wuiver 2-a", Oudorp NH, gem. Alkmaar.

Amsterdam:

Evangelist G. Baan; "Bij Simon de Looier", Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur. Kerkgebouw Prinsesselaan 6^t, Emmen.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur in de

kerk van de Zevende Dags Adventisten,
Eeskwerd 1.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Bar-
reelei 64; diensten iedere zondag om
10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; Offenbach-
straat 105-107; diensten iedere zondag om
10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere
woensdagavond om 20.00 uur.

ADVERTENTIES

55 jaar

Verblijdt u in de hoop. Zijt geduldig in de verdrukking.
Volhardt in het gebed.

Rom. 12 : 12.

Op 6 september mochten onze geliefde emerituspredikant en zijn echtgenote

ds. J.C. VAN RAVENSWAAY

en

mevr. J.C. VAN RAVENSWAAY-VAN VOSKUILEN

gedenken, dat zij 55 jaar geleden met bovengenoemde tekst in het huwelijk werden
bevestigd.

Op D.V. 16 september mag ds. Van Ravenswaay tevens gedenken, dat hij 55 jaar
geleden werd bevestigd in het ambt van predikant.

Wij wensen hen samen nog goede jaren toe in ons midden en dat de Heere er Zijn
zegen over mag gebiedten.

Deze jubilea worden, in verband met de hoge leeftijden, in besloten kring herdacht.

De kerkenraad van de Gereformeerde
Gemeente te Ermelo,
ds. L. Blok, preses
W. Remijn, scriba

Ermelo, september 2000

Correspondentieadres:

Havikshof 24, 3853 BB Ermelo

*Ulieden daarentegen, die Mijn Naam vreest,
zal de Zon der gerechtigheid opgaan..."*

Maleachi 4 : 2a.

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Zeist geeft met ontroering ken-
nis van het overlijden van hun ambtsbroeder

WILLEM BOBELDIJK

op de leeftijd van 78 jaar.

Hij mocht de Gereformeerde Gemeente Zeist in liefde en grote getrouwheid
gedurende ruim 18 jaren dienen als ouderling.

De kerkenraad denkt met grote waardering aan de veelvuldige arbeid die onze
broeder in de gemeente mocht verrichten.

De HEERE vertrooste en sterke zijn kinderen, klein- en achterkleinkinderen en
overige familie.

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Zeist:
ds. J.J. van Ekeveld, preses
J.J. Schipaanboord, scriba

Zeist, 30 augustus 2000

Daar het ons bijna niet mogelijk is een ieder persoonlijk te bedanken voor het
medeleven, op welke wijze ook betoond, na het overlijden van onze lieve,
zorgzame moeder, groot- en overgrootmoeder

SOPHIA JOHANNA VOGELAAR-BAC

zeggen wij u op deze wijze hartelijk dank.

Uw medeleven heeft ons bijzonder goed gedaan.

Kinderen, klein- en achterkleinkinderen

september 2000

Correspondentie-adres:

Nunspeterweg 23

8075 AA Elspeet

Met spoed gezocht een eengezinswoning
voor jong gezin te Scherpenzeel, Wouden-
berg, Hoevelaken of Leerdam.
Tel.: 0341-434082, b.g.g. 06-21593417.

CANADA BEZOEKERS.

Wij hebben twee bej. woningen te
huur in het bej. teh. van de Ger. Gem.
te Norwich, Ont.
Inl. tel. 001-519-863-2574.

In september 6/8-pers. bungalows v.a.
f 370,- per week. Ruim gelegen, met 3
slaapk. en wasmachine. Bel voor de
folder: **Bungalowpark "De Verrassing"**,
Oosterend-Texel, 0222 - 318391.

BOEKEN EN MUZIEK VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 482614 - Fax (0187) 484520

Uitgesneden TROUWTEKSTEN

G. v.d. Dikkenberg - Munnikenweg 11
3905 MD Veenendaal - Tel. 0318-540252

T.b.v. de zending zijn van de onder-
staande predikanten de volgende **preek-**
cassettes te koop:

G.J. van Aalst - Lukas 7 : 11-17.

P. Blok - Johannes 3 : 29-30.

G. Clements - Psalm 31 : 20a.

C.A. van Dieren - Lukas 6 : 32.

C. Hogchem - Johannes 4 : 46-47.

M. Karens - Psalm 73 : 23b-24.

A. Moerkerken - Lukas 8 : 26-39.

Andere preekcassettes mogen ook.

Deze 7 cassettes zijn helder en duidelijk
opgenomen. De prijs is slechts f 50,-
franco thuis gestuurd.

Inl.: I. Bos, Leusbroekerweg 15, 3832 BG
Leusden Zuid. Tel. 033-2862261.

Dagelijks van 8 tot 22 uur.

begrafenisverzorging
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam en omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 460 05 09
Fax 010 - 435 79 12

NA 1 MAAND REEDS DE 2^e DRUK!
VAN DS. D.J. BUDDING
"IK ZAL WEDERBRENGEN..."

Slechts: **f 34,95**

265 pagina's!
 Mooi verzorgd, gebonden.

1 febr. 1953...
 De kleine Johannes wordt wonderlijk gespaard...

VOOR OUD EN JONG!

...maar zijn ouders komen om in de golven. De Heere werkt in hem het verlangen om predikant te mogen worden. Vele jaren later preekt hij tijdens een herdenkingsdienst over Ps. 68:23b: "Ik zal wederbrengen uit de diepten der zee...". Hij weet dan niet dat zijn grootvader onder zijn gehoor zit en dat deze tekst vanaf de rampnacht op zijn hart gebonden werd...

EEN WARM EN BOEIEND GESCHREVEN VERHAAL MET:
 • veel autobiografische elementen • ervaringen uit prediking en pastoraat • een heldere indruk dat de Heere Zijn beloften zeker waarmaakt.

BEL & BESTEL : 0113-230 340 tot 22.00 uur 's avonds!

Uitgeverij 'de Ramshoorn' GOES

Ook verkrijgbaar bij de boekhandels

VOOR AL UW BOEKEN
Verzending door heel Nederland

Uw reformatorische boekhandel

de Pelgrim
 BOEK- & KANTOORVAKHANDEL

Dorpsweg 75 - 8271 BK IJsselmuiden - Telefoon (038) 33 33 888 - Fax (038) 33 33 889
 E-mail depelgrim@rdnet.nl

FOTO - FAX - KOPIEER EN PRINT SERVICE

A KOSTER
 Begrafnisonderneming

- 24 uur per dag eigen rouwvervoer.
- Levering en onderhoud van grafmonumenten.
- Ongeacht van welke vereniging of fonds.
- Geen crematie.

Begrafnisonderneming A. Koster

Prinselaan 30, 3925 BM Scherpenzeel
 Uitvaartcentrum gen. Aulu De Maankerkhof, Veenendaal

Voor begravingen in Scherpenzeel, Bameveld, Veenendaal, Kooijwijkbroek, De Velt-Wekeren, Lunteren, Reeuwoude en Woudenberg.

Tel. 033 277 0555

HET WOORD VOOR ISRAËL

Werk onder Joden in Israël en wereldwijd:

- Bijbelverspreiding
- Lectuurvoorziening
- Toerusting aan plaatselijke Messiasbelijdende gemeenten
- Diaconale hulpverlening

Steun ons werk!

Maak uw gift over op giro 338952 of bank 461863723
 Deputaatschap voor Israël van de Gereformeerde Gemeenten
 Postbus 400, 3440 AK Woerden, tel. (0348) 489 929

Deputaatschap voor Israël
 Vereniging van de Gereformeerde Gemeenten

Stichting Bureau Kraam & Gezinshulp,
 omdat zorg meer is dan geholpen worden...

Wat bedoelen we met: de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt?

Wij bieden u principieel verantwoorde Kraamzorg en Thuiszorg indien u niet verzekerd bent tegen ziektekosten, maar ook als u verantwoorde zorg op maat wenst. Kraamzorg en Thuiszorg waarbij u bepaalt hoe (lang) u geholpen wilt worden. Bij de BKG staat het gezin centraal en dat betekent meer dan standaard hulpverlening. Helpende handen zijn belangrijk, maar principieel verantwoorde zorg voor uzelf en uw gezin is de basis voor een goed herstel.

Onze verzorgenden zijn Rijksgediplomeerd en werken via bemiddeling van de Stichting BKG in gezinnen met een reformatorisch kerkelijke achtergrond door geheel Nederland.

Neem voor vrijblijvende informatie eens contact op om de mogelijkheden te bespreken, wij zeggen niet snel "neen", (echter wel als er in uw gezin tv aanwezig is).

U kunt ons bereiken door contact op te nemen met:

Onze centrale inlichtingen en inschrijftelefoon: 078-6815786. Bij voorkeur tijdens werkdagen tussen 14.00 uur en 17.00 uur. Lukt u dit niet spreekt u dan onze telefoonbeantwoorder in en wij nemen contact met u op.

Wij zenden u graag een BKG informatiepakket toe.

BKG, de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt

- Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begravingen, naar wens van de familie;
- Geen crematies;
- Opbaren met kistkoeling in het stierfhuys of in de voor u bekende aula's;
- Dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden; ook voor de verzorging van de overledene door een gediplomeerde verpleegster.

AL UW PERSOONLIJKE WENSEN WORDEN DOOR ONS IN ALLE RUST EN VERTROUWELIJK BEHARTIGD.

Begrafnisonderneming de Jongh
 Kerkstraat 15a, 4181 AA Waardenburg
 Tel. 0418-652039
 Reepijzer 5,
 3371 BN Hardinxveld-Giessendam
 Tel. 0184-611154

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horsse bu

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
 Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
 Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
 Theologische werken - Dagboeken
 Bijbel- en Catechismusverklaringen
 Leesboeken voor jong en oud
 Voordeelaanbiedingen
 Tweedehands en Antiquarisch
 Psalm- en Muziekboeken
 Bladmuziek (noten en klavarskribo)
 CD's en Musicassettes
 Boeken- en CD-bonnen
 Wens- en Gelegenheidskaarten